

Durmuş Hocaoğlu

Vatan Sevgisi, Vatan-Sevmezler İle Hesaplaşmayı Âmir Bir Farzı Ayndır

Yeniçağ, “Analiz”, 07 Aralık 2008, Pazar., s.08
“Analiz” Sıra No: 720; 2008-111; Aralık-03

YENIÇAĞ

NOT: Bu yazının *Yeniçağ*'daki matbû nüshası, anlamı zayıflatacak şekilde kısaltılarak neşrolunmuştur — D.H.

Organik Vatandaş, ülkesine sâdece nüfus kaydı ile değil, rûhu ile bağlıdır; O, ülkesinin dirlik ve düzenliği, hayâtiyeti, istikbâli, onuru için şart olan bütün ödentileri yapandır – canı da dâhil; buna mukabil Mekanik Vatandaş, bir ödeme yapmadan herşeyin hakkı olduğunu ileri sürerek bulabildiği herşeyi gaspetmekte tereddüt etmeyen, başkalarının sırtından geçinen sırtıkan bir asalak, en âdî seviyede bir küstah, sıfır potansiyelde bir terbiye yoksunudur. Bunun içindir ki Organik Vatandaş üretken bal arısına müşâbih iken Mekanik Vatandaş hırsız eşek arısına müşâbihtir. Bu îtibarla bir ülkenin selâmete ulaşması, ancak, mekanik vatandaşlarını ıslah, terbiye ve te'dib etmesi ve fakat böyle kabiliyetleri yoksa, onlardan ‘birşekilde’ kurtulması ile kabildir. Çünkü mekaniklerin tahayyül ettiği cemiyet, “devri dâim makinası” benzeri, hiçbir şey vermeden herşeyin alınabildiği bir “**devri dâim cemiyeti**”dir ve tabiatıyla böyle birşey mümkün olamayacağına binâen, mekaniklerin hoyratça sâhip çıkıp tükettikleri herşey, organiklerin emeklerinden yaptığı çalıntılardan başkası değildir.

İmdi: “**Görev**” (vazîfe), gerçek, yâni organik vatandaş ile asalak yâni mekanik vatandaş arasındaki farkı tebeyyün ettirecek en temel bir numaralı kriterdir.

O hâlde, “görev” nedir?

Görev, Kant’ın tanımıyla, “yapılabildiği yerde iyilik yapmak”tır[1]. Yâni, iyilik yapmaya güç yettiği takdirde, iyilik yapmak artık bir tercih mes’elesi olmaktan çıkmakta ve yapılması kaçınılmaz bir zarûret olmaktadır ki işte bu kaçınılmaz zarûretin adı “görev” olmaktadır. Yâni, “şu fiili icrâ etmek iyi midir” diye garazsız-ivazsız sorulan bir suâle vicdan tarafından, samimiyetle “evet, iyidir” diye cevap verilirse, artık o iyiliğin yapılması farzı ayn olur ki bunun adı da görevdir.

O hâlde “iyilik” nedir?

İyilik, birisi doğrudan, diğer ikisi dolaylı olmak üzere, üç şekilde ortaya çıkar: İyi olanı yapmak, kötü olanı yapmamak, kötü olanın yapılmasına mâni’ olmak. “En yüksek iyilik” (*hayrı âlâ, summun bonum*), doğrudan iyilik, yani *bizzat iyi olanı yapmak* ise de, yerine göre diğerleri de aynı evsafi hâiz olur. Kötülük yapmak ise, kezâ, aynı şekildedir: Kötü olanı yapmak, iyi olanı yapmamak, iyi olanın yapılmasına mâni’ olmak.

İmdi, nasıl ki, kesif sağanak yağmur altında giderken yol kenarında perîşan vaziyette bir âile gördüğümüzde kendimize – yâni içimizde bulunan ve hep doğruyu gösteren vicdânımıza - “bunları arabama almak iyi midir” diye garazsız-ivazsız sorduğumuzda,

vicdânımız “evet; bu, hem doğrudan iyiliktir, hem bir kötülüğü yapmamak ve hem de kötülüğe mânî olmak bakımından da dolaylı iyiliktir” diye cevap veriyorsa, artık o âileyi arabamıza almak tercih olmaktan çıkar, görevimiz, yâni beş vakit namaz gibi farzı ayn olur ise, yine benzer şekilde, kendimize – yâni içimizde bulunan ve hep doğruyu gösteren vicdânımıza - “atalarımızın, kanlarıyla bize mîras bıraktığı ve adına vatan denen bu ülkeye ve benimle aynı vatani paylaşan insanlara hizmet etmek iyi midir” diye garazsız-ivazsız sorduğumuzda, vicdânımız “evet; bu, her bakımdan iyiliktir” diye cevap veriyorsa, artık burada da tercih ortadan kalkar ve iyilik yapmak, yâni, vatanıma ve insanıma hizmet etmek görev hâline dönüşür; her bakımdan.

Her bakımdan; yâni, vatanıma ve insanıma doğrudan hizmet etmek, bu hizmetten kaçmamak ve bu hizmetin yapılmasına mânî’ olanları durdurmak.

Vatana hizmet bizâtihi iyiliktir; zîra, evveleminde, vatan sevgisi bir vâzifedir; Nâmık Kemâl’in ifâdeleriyle, “...her dinde, her millette, her terbiyede, her medeniyette hubb-ı vatan en büyük faziletlerden, en mukaddes vazifelerdendir.”[2] Evet; vatan sevgisi, bizzat vazîfedir, zîra: “Bir millet vatan muhabbetinden tecrid-i nefis eder ise çok zaman geçmez, elbette vatanını o muhabbetle me’lûf olanların râyet-ı istilâsı altında görür.”[3]

Lâkin, vatana hizmet etmek, bu kadarıyla bitmez; kaçınılamaz bir vazîfe, bir farzı ayn olan vatan sevgisi, içimizdeki vatan sevmezler ile, “ne severim, ne terkederim” diyen haddini hudûdunu bilmez, vatan-sevmez parazitlerle hesaplaşmayı da âmirdir, hem de sonuna kadar, hem de gidebileceği en son noktanın en sonuna kadar ve herşeyi göze alarak ve dahi, daha evvel bir başka yazımda da belirtmiş olduğum gibi, “herşey” demenin “her şey” demek olduğunu müdrîk olarak: **Neye mâlolursa olsun.**

Bilmem, anlatabiliyor muyum?

[1] Immanuel Kant., *Ahlâk Metafiziğinin Temellendirilmesi* (1786)., Birinci Bölüm [İonna Kuçuradi çevirisi., Hacettepe Üniversitesi Yayınları., Ocak 1982, Ankara, s.13]

[2], [3] Namık Kemal., “Vatan”., *Makalât-ı Edebiyye ve Siyasiyye.*, İstanbul 1327., Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi., C: II, 1865-1876., Hazırlayanlar: Mehmet Kaplan, İnci Enginün, Birol Emil., 2. Basım., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi., İstanbul, 1993., s.223, 224

